

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І ПРАВА

Матеріали
I Міжнародної науково-практичної е-конференції
«МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНІ АКАДЕМІЧНІ
ДОСЛІДЖЕННЯ І ГЛОБАЛЬНІ
ІННОВАЦІЇ: ГУМАНІТАРНІ ТА
СОЦІАЛЬНІ НАУКИ» (MARGIHSS 2015)
10-11 вересня 2015, м. Київ, Україна

Материалы
I Международной научно-практической
э-конференции
«МУЛЬТИДИСЦИПЛИНАРНЫЕ
АКАДЕМИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ И
ГЛОБАЛЬНЫЕ ИННОВАЦИИ:
ГУМАНИТАРНЫЕ И СОЦИАЛЬНЫЕ
НАУКИ» (MARGIHSS 2015)
10-11 сентября 2015, г. Киев, Украина

Proceedings
I International Scientific e-Conference
«MULTIDISCIPLINARY ACADEMIC
RESEARCH AND GLOBAL INNOVATION:
THE HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES»
(MARGIHSS 2015)
10-11 September 2015, Kyiv, Ukraine

Редакційна колегія:

Романенко О.О. – голова, декан факультету економіки і права КНЛУ, к.е.н., доцент;

Olga Pavuk - Dr.Oec, Assoc.Prof., Baltic International Akademy, Latvia;

Marta Karkalíková – Ass. Prof. RNDr, Faculty of Commerce, University of Economics in Bratislava, Slovakia;

Стефінін В.В. – голова Ради з науково-дослідної роботи студентів, аспірантів і молодих вчених ПНУ ім. В. Стефаника, к.е.н.;

Барна Н.В. – директор Інституту філології та масових комунікацій Університету «Україна», кандидат філософських наук;

Пішеніна Т.І. - завідувач кафедри менеджменту Університету «Україна», д.е.н., старший науковий співробітник;

Сментина Н.В. - к.е.н., доцент, Одеський національний економічний університет;

Решетник Н.І. – к.е.н., доцент кафедри менеджменту і маркетингу КНЛУ;

Антонишин А.П. – к.і.н., доцент кафедри туризму Національного університету фізичного виховання і спорту України;

Петренко П.С. – голова Первинної профспілкової організації студентів і аспірантів КНЛУ;

Хусаїнов Р.В. - викладач кафедри менеджменту і маркетингу КНЛУ, відповідальний за випуск.

Рецензенти:

Васильчук В.М. – д.і.н., професор кафедри історії України, країнознавства і туризмознавства КНЛУ;

Гаращенко Л.П. – к.ю.н., доцент кафедри права КНЛУ;

Данченко Л.Г. – к.е.н., доцент кафедри менеджменту і маркетингу КНЛУ;

Шутов О.Г. – к.філос.н., професор кафедри менеджменту і маркетингу КНЛУ, Заслужений працівник освіти України.

Відповідальний за випуск – Хусаїнов Руслан Володимирович

Видання здійснено за організаційної, технічної та інформаційної підтримки консалтингової компанії ***EmPower Research*** та інформаційного ресурсу ***EconConf.com***

Збірник матеріалів містить наукові роботи учасників I Міжнародної науково-практичної е-конференції «МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНІ АКАДЕМІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ І ГЛОБАЛЬНІ ІННОВАЦІЇ: ГУМАНІТАРНІ ТА СОЦІАЛЬНІ НАУКИ» (MARGINSS 2015), проведеної 10-11 вересня 2015 року факультетом економіки і права Київського національного лінгвістичного університету у співпраці з Радою з науково-дослідної роботи студентів, аспірантів і молодих вчених ПНУ ім. В. Стефаника, Первинною профспілковою організацією студентів і аспірантів Київського національного лінгвістичного університету, Інститутом філології та масових комунікацій Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна», ГО «МО «Центр аналізу та розвитку освіти і науки» (ЦАРОН), інформаційним порталом EconConf.com. Наукові роботи присвячені актуальним питанням досліджень у сфері соціальних та гуманітарних наук.

Збірник буде корисний науковцям, докторантам, аспірантам, працівникам системи освіти, державним службовцям, студентам.

Автори опублікованих матеріалів висловлюють свою думку, яка не завжди збігається з позицією редакції.

За достовірність інформації, розміщеної у наукових роботах, відповідальність несуть автори даних робіт.

Цитувати як:

Матеріали I Міжнародної науково-практичної е-конференції «Мультидисциплінарні академічні дослідження і глобальні інновації: гуманітарні та соціальні науки» (MARGINSS 2015) (Київський національний лінгвістичний університет, м. Київ, 10-11 вересня 2015). – Київ, КНЛУ, 2015. – 290 с.

Матеріали конференції доступні для вільного не комерційного використання: <http://econconf.com/>

This work is available under the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0)

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

© ГО «МО «ЦАРОН»
© Автори

ОБ'ЄДНАНА СЕКЦІЯ ІІІ «ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ. ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО»		
МЕЛЬНИК Л.О. ПРОТОТИП ЯК ПСИХОЛІНГВІСТИЧНА КАТЕГОРІЯ		182
ВОЛОДИНА Т.С. ЕКЗОГЛОСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ		185
ВОЛОЩУК Ю.О. ХУДОЖНЄ ОСМИСЛЕННЯ ІСТОРИКО-ПОЛІТИЧНИХ РЕАЛІЙ У РОМАННІЙ ПРОЗІ ВОЛОДИМИРА ГЖИЦЬКОГО		189
ГНІЛИЦЬКА Д. Д. РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ГОЛОВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ХРОНОКОМПЛЕКСУ МІСТА В РОМАНІ «БЕЗОДНЯ» Є. ПАШКОВСЬКОГО		193
ГОЛІНКО А. М. ВИКОРИСТАННЯ ПЕРИФРАЗУ В КИТАЙСЬКІЙ ПОЕЗІЇ ДОБИ ТАґ		196
КАРБАШЕВСЬКА О.В. ЕТНООБРАЗ «ТУРОК» У ФОЛЬКЛОРНІЙ БАЛАДІ: БРИТАНСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕКСТ		201
КЛУМЕНКО V. S. GENDER ROLE MODELS IN MODERN TV COMMERCIALS		204
КОМПАНІЄЦЬ В. В. ОСОБЛИВОСТІ КАТЕГОРІЇ «ЕМОЦІЙНИЙ СТАН ЛЮДИНИ» (НА МАТЕРІАЛІ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ)		207
NASIKAN Z.S. MAJOR PRINCIPLES OF PHONOSEMANTICS		210
ПОЛЯРЕНКО В. С. МОВА ЯК СПЕЦИФІЧНА ЧАСТИНА ЕТНІЧНОЇ КУЛЬТУРИ		212
ОБ'ЄДНАНА СЕКЦІЯ ІV «ГУМАНІТАРНІ НАУКИ. ПРАВО»		
РОМАНЕНКО О.О., ХУСАІНОВ Р.В. ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ		217
ВЕРГЕЛЕС К. М. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ РЕЛІГІЙНОСТІ ЛЮДИНИ: ПРАВОСЛАВНИЙ ДИСКУРС		221
ГИРКА І. В. ДІАГНОСТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ В ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ		225
ЗУЄВ А.В. ІННОВАЦІЇ ЯК СИМУЛЯКРИЗАЦІЯ ТВОРЧОСТІ		229
МОРКВЯН І.В. ТЕХНОЛОГІЯ СТВОРЕННЯ ПРОГРАМНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОДУКТУ ЧИ ДИДАКТИЧНОГО ЗАСОБУ ЗА ДОПОМОГОЮ СЕРВІСІВ ВЕБ 2.0 ЯК ОДИН ІЗ ІНСТРУМЕНТІВ ФОРМУВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ		232

Карбашевська О.В.

доцент кафедри англійської філології

*Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
м. Івано-Франківськ, Україна*

Karbashevs'ka O.V.

dotsent

Vasyl' Stefanyk Precarpathian National University

**ЕТНООБРАЗ «ТУРОК» У ФОЛЬКЛОРНІЙ БАЛАДІ:
БРИТАНСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕКСТ**

**THE ETHNIC IMAGE OF «THE TURK» IN THE FOLK BALLAD:
BRITISH-UKRAINIAN CONTEXT**

Імагологічний рівень порівняльного дослідження англо-шотландської та української народної балади створює продуктивний простір для виявлення типології та своєрідності фольклорного світобачення двох культур. Важливе місце у системі образів національного фольклору, загалом, та балади, зокрема, посідають образи турка і татарина – запеклих і жорстоких ворогів українців і християнства, які, за словами М. Драгоманова, «в наших піснях стоять поруч і змішуються» [1, Т. 1, с. XV]. Чоловічий персонаж турецької національності (Turk) згадується у таких британських баладах: «Молодий Біхан» («Young Veichan») (за класифікацією Ф. Чайлда № 53Н (I, L)), «Робін Гуд і принц із Арагона» («Robin Hood and the Prince of Aragon») (№ 129А), «Правдива розповідь про Робіна Гуда» («A True Tale of Robin Hood») (№ 154А), «Джон Томсон і турок» («John Thomson and the Turk») (№ 266А), «Солодка Трійця» / «Золота Пиха» («The Sweet Trinity» / «The Golden Vanity») (№ 286С), «Капітан Ворд і Веселка» («Captain Ward and the Rainbow») (№ 287А), «Дагл Квін» («Dugal Quin») (№ 294В), «Лиходій Мюррею» («The Outlaw Murray») (№ 305В (С)) тощо.

Так, у № 53: «Молодий Біхан» однойменний уродженець Лондона прагне побачити далекі краї. У № 53Н він прибуває до «Великої Турції» («Grand Turkie»), у № 53І – до «Турції» («Turkie»), у № 53L – до «славної Турції» («famed Turkey»). «Але перед жодним із їхніх богів / Він навіть не схилив коліна» («But unto any of their gods / He would not so much as bow the knee») [5, Т. I, Ч. II, с. 475]. Зрештою, Біхан потрапляє в полон і зазнає тортур. В українських баладах орда піддає тортурам Коваленка у «Ой в неділеньку рано пораненько» (за каталогом О. Дея III–А-1) [1, Т. 1, с. 79], турки-яничари – Корецького у

пісні «Був пан Корецький» (III–A-7) [1, Т. 1, с. 148], «ляхи й турки» – Морозенка «Ой Морозе, Морозенку» (III–A-8) [2, с. 251-252].

У баладі № 129А: «Робін Гуд і принц із Арагона» звістка про те, що «гордий принц із Арагона, / Присягає своєю озброєною рукою, / Що здобуде принцесу за дружину / Або сплюндрує країну» («*By the proud Prince of Aragon, / Who swears by his martial hand / To have the princess for his spouse, / Or else to waste this land*») [5, Т. III, Ч. I, с. 148], «вразила Робіна у серце» («*struck Robin to the heart*») і він вирішив звільнити «бідну засмучену принцесу» («*the poor distressed princess*»).

Англійський розбійник та його побратими Маленький Джон і Вілл Скедлок у вигляді прочан прибувають до королівського двору у Лондон у день літнього сонцестояння – 24 червня. Вважаючи, що «Така красуня, як чудова принцеса, / Не для вуст тирана» («*Such beauty as the fair princess / Is not for a tyrants tow*»), Робін Гуд вступає у словесну суперечку із принцом із Арагона. Звертаючись до противника «*Ту, тиране-турчину, ти, невірний*» («*Thou tyrant Turk, thou infidel*») [5, Т. III, Ч. I, с. 149], Робін Гуд підкреслює схильність чужинця до жорстокості, а також приналежність до віри, відмінної від християнської.

Автор периферійної балади № 154А: «Правдива розповідь про Робіна Гуда» вдається до художнього засобу іронічного й, водночас, саркастичного уподібнення християн і турок. Після змалювання «сліної відданості» («*blinde devotion*») старих та нужденних Робіну Гуду [5, Т. III, Ч. I, с. 230], автор балади у суб'єктивному відступі звертає увагу на гіперболізацію постаті розбійника і його вчинків: «Що, якби це було правдою, ми, християни, / Гіршими були б за турків» («*Which, it 'twere true, we Christian men / Inferiour were to Turkes*») [5, Т. III, Ч. I, с. 230].

Твір № 266А: «Джон Томсон і турок» належить до шотландської традиції [4, с. 574] та привертає увагу згадкою про участь шотландців у боротьбі із турецькою експансією на боці греків. Зав'язкою для розгортання подій у баладі служить війна з турками у далекій країні, про що і повідомляють рядки першої строфи: «Джон Томсон воював проти турків / Три роки у далекій країні» («*John Thomson fought against the Turks / Three years into a far country*») [5, Т. V, Ч. I, с. 9]. На питання своєї невірної дружини, звідки мандрує прочанин, переодітий Джон Томсон повідомляє про військові втрати на «грецьких рівнинах» («*Grecian plains*»): «Я щойно повернувся із грецьких рівнин, / Де лежить частина шотландської армії» («*I'm lately come from Grecian plains, / Where lys some of the Scots army*») [5, Т. V, Ч. I, с. 9]. Турок Віолентрі скаржиться зрадливій жінці Джона Томсона, котра є його співмешканкою, на хорошу військову підготовку шотландців та хоробрість її чоловіка у битвах: «Той шотландський ватажок, наш

смертельний ворог, / Так часто із поля змушував нас тікати, / Десять тисяч цехінів сьогодні віддав би я / Лише для того, щоб побачити його обличчя» («*That Scots chieftain, our mortal foe, / So oft from field has made us flee, / Ten thousand sequins this day I'd give / That I his face could only see*») [5, Т. V, Ч. I, с. 10].

Тема війни є однією з центральних і в українській баладі, а турок виступає одвічним ворогом козака. Так, у відважному бою з «сином турчином» гине козак Овраменко (III–А-5) [1, Т. 1, с. 259], під час бою орда бере у полон козака Морозенка (III–А-7) [2, с. 251-252]. Панорамні фольклорно-поетичні відображення бойових дій подають балади «Відки Йвасю? – З-за Дунаю» («*Ідуть турки на три шнурки, / А татари на чотири; / Ідуть ляхи на три шляхи, / А козаки гору вкрили*») [2, с. 257]), «Ой по морю, морю синьому» («*Що в городі Ізмайлові / Б'ється турок з козаками, / Летять бомби тесовії, / Шумлять пулі свинцовії, / Лежать тіла убитії, / Течуть річки кров'янії*») [2, с. 259]) та інші тексти.

У морській баладі № 286С: «Золота Пиха» капітан висловлює побоювання, що турецька галера захопить його корабель, який ходить під однойменною назвою («*And she goes by the name of the The Golden Vanity; / I'm afraid she will be taken by some Turkish gallee*») [5, Т. V, Ч. I, с. 138]. У № 287А: «Капітан Ворд і Веселка» капітан Ворд грабує турецькі, іспанські і голландські кораблі, однак не нападає на кораблі англійського флоту [5, Т. V, Ч. I, с. 144].

Про таку деталь жіночого одягу, як «туфлі на високих підборах, / Виготовлені із турецької шкіри» («*the high-heeled sheen, / Made o the Turkey leather*») йдеться у баладі № 294В: «Дагл Квін» («*Dugal Quin*») [4, с. 621]. Прикметно, що «чоботи / Турецької роботи» є одним із елементів чоловічого одягу в пісні, яку записав І. Денисюк в селі Турі Ратнівського району Волинської області у 1985 році. Наведеній знахідці, яка, за словами науковця, є реліктом дружинного епосу, притаманні «певні фольклорні кліше, зокрема, в засобах величання через атрибутику коштовних речей», які були характерними і для лицарсько-дружинної поезії, і для літописів [3, Т. 3, с. 119, 118].

Щодо балади №305 «Лиходій Мюррею», то Ф. Чайлд висловив припущення про те, що текстові згадки про «*Soudan Turk*» у варіанті В [5, Т. V, Ч. I, с. 195] і «*Souden Turk*» – С [5, Т. V, Ч. I, с. 197] могли стати результатом перекручування виконавцем балади прізвища «*Soudron*» у «*Soudan*», до якого той за інерцією додав слово «*Turk*» [5, Т. V, Ч. I, с. 185].

Отже, чоловічий персонаж турецької національності є невід'ємним елементом художньо-поетичного світу британської та української народної балади. Етнообраз «турок» має типологічно негативне трактування, адже виступає втіленням іновірця, ворожої сили,

жорстокого тирана, який піддає тортурам християнина. «Аристократизм» (Ф. Кінне), як одна зі стильових домінант британської середньовічної балади, зближує її із українською лицарсько-дружинною поезією.

Список літератури:

1. Антонович Вл. Исторические песни малорусского народа с объяснениями Вл. Антоновича и М. Драгоманова: у 2 т. / Вл. Антонович, М. Драгоманов. – Киев, 1874-1875. – Том Первый. – 1874. – 336 с.
2. Балади / [упорядкування і примітки О.І. Дея та А.Ю. Ясенчук, передмова О.І. Дея; ілюстрації художниці О.Л. Лисенко]. – К.: Дніпро, 1987. – 319 с. (Бібліотека української усної народної творчості).
3. Денисюк І.О. Релікти лицарсько-дружинної та билинної поезії (знахідки у фольклорі волинсько-поліського ареалу) // Літературознавчі та фольклористичні праці: у 3 томах, 4 книгах / І.О. Денисюк. – Львів: [у надзаг.: Львівський національний університет імені Івана Франка], 2005. – Т. 3: Фольклористичні дослідження / [редакційна колегія: Т.Ю. Салига (голова) та ін.; передмова Я. Гарасима]. – 2005. – С. 115-126.
4. English and Scottish Popular Ballads / [edited from the collection of Francis James Child by Helen Child Sargent and George Lyman Kittredge]. – Boston and New York: Houghton, Mifflin and Company, 1904. – 729 p.
5. The English and Scottish Popular Ballads: five volumes / [edited by Francis James Child]. – [Reprint edition]. – Boston and New York: Houghton, Mifflin and Company, 1898.

Klymenko V. S.

*Undergraduate student of
Kiev National Linguistic University*

Gender role models in modern TV commercials

The evolution of gender roles which emerged in the wake of irrevocable global processes and the reconsideration of values by modern commercials is blatant. Every time we switch on TV and watch a commercial we subconsciously embrace plausible icons and archetypes that are offered there.